

NÜKLEER TESİSLERDE TEDARİK ZİNCİRİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, nükleer tesislerin tedarik zincirine ilişkin Kuruluşun görev ve sorumluluklarını, bildirim ve yetkilendirmeye tabi tedarikçilerin niteliklerini ve bildirim ile yetkilendirilmeye ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, nükleer tesislere ilişkin tedarik faaliyetlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine ve 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bağımsız gözetim şirketi (BGŞ): Nükleer tesislere ilişkin faaliyetlerin ve faaliyetler kapsamındaki işlerin Kurulştan bağımsız üçüncü taraf gözetimine yönelik olarak Kurumdan yetki belgesi almış şirketi,

b) Dereceli yaklaşım: Güvenliğin sağlanmasına yönelik teknik ve idari kontrol faaliyetleri ile iş ve işlemlerin; güvenliği tehdit edebilecek olasılıkların ve bunların olası sonuçlarının büyüklüğüyle orantılı bir şekilde oluşturulduğu ve uygulandığı yöntemi,

c) Düzenleyici Belgeler Listesi (DBL): Nükleer tesise ilişkin faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik radyasyondan korunma, güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin gerekleri içeren düzenleyici belgelerin listesini,

ç) Ekipman: Nükleer tesislerde bir sistemin parçası olarak ya da tek başına kullanılması amaçlanan, belirlenmiş bir işlevi olan ve bileşenlerden oluşan ögeyi,

d) Gözetim: Nükleer tesislere ilişkin faaliyetlerin ve faaliyetler kapsamındaki işlerin dereceli yaklaşımla denetlenmesini ve Kurum tarafından belirlenenler için uygunluk değerlendirmesinin yapılmasını,

e) Güvenlik açısından önemli: Nitelediği unsurun herhangi bir nedenle işlevini yerine getirememesi veya uygun şekilde yürütülmemesi sonucunda çalışanların, halkın, çevrenin veya gelecek nesillerin iyonlaştırıcı radyasyonun zararlı etkilerine maruz kalmasına yol açabilecek önemi haiz olmasını,

f) ISO: Uluslararası Standardizasyon Teşkilatını,

g) Kuruluş: Bir nükleer tesis kurmak, işletmek veya işletmeden çıkarmak için Kuruma niyet bildiriminde bulunan, onay almak veya yetkilendirilmek üzere başvuran ya da yetkilendirilen ve düzenleyici kontrol kapsamında bulunan Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiyi,

ğ) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

h) Tedarik zinciri: Kuruluşun güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye etki edebilecek yapı, sistem ve ekipmanlara ilişkin ihtiyaç duyduğu mal veya hizmetlerin sağlanması sürecinde yer alan teknoloji, faaliyet, kaynak ve kişilerden oluşan bütünü,

ı) Tedarikçi: Güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye etki edebilecek yapı, sistem ve ekipmanlara ilişkin bir faaliyeti Kuruluş adına yürüten, organize eden ya da yaptıran veya Kuruluşa güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye etki edebilecek yapı, sistem ve ekipmanlara ilişkin bağımsız gözetim hizmeti dışında hizmet veya mal sağlayan kişiyi,

i) Yetki belgesi: Bu Yönetmelik kapsamında, imalatçıların 7381 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (ç) bendi uyarınca Kurum tarafından yetkilendirildiğini gösteren belgeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tedarikçilere İlişkin Hususlar ile Kuruluşun Sorumlulukları

Bildirim ve yetkilendirme

MADDE 5- (1) Bir nükleer tesise ilişkin olarak Kuruluşun sözleşme yaptığı;

a) Saha, imalat, inşaat, işletmeye alma ve işletmeden çıkarma süreçlerindeki güvenliğe etki edebilecek faaliyetleri kısmen veya tamamen Kuruluş adına organize eden veya yaptıran,

b) Güvenlik açısından önemli yapıların, nükleer ada ve türbin adasında yer alan sistemlerin, enstrümantasyon ve kontrol sistemlerinin, güvenlikle ilgili diğer sistemlerin ve yakıtın tasarımını yapan,

c) İşletme sürecinde gerçekleştirilecek güvenlik açısından iyileştirme, bakım-onarım, izleme ve hizmet içi denetim hizmetlerinin dışarıdan temin edilmesi hâlinde bu hizmetleri temin eden, tedarikçiler Kuruma bildirim tabidir.

(2) Kurumun uygun görüşüne tabi ekipmanlar arasından Kurum tarafından dereceli yaklaşımla belirlenenlerin yarı mamullerinin ve imalat izni kapsamındaki ekipmanın imalatçısı olarak faaliyet gösterecek tedarikçiler, Kurumun yetkilendirmesine tabidir.

Bildirime tabi tedarikçilere ilişkin hususlar

MADDE 6- (1) Kuruluş, bildirime tabi tedarikçilerle sözleşme yapıldıktan sonra otuz gün içerisinde ilgili tedarikçinin ünvan, adres ve iletişim bilgileri ile sağlayacağı mal veya hizmet bilgilerini ve 8 inci maddenin birinci fıkrasını da dikkate alarak tedarikçinin seçilmesine temel teşkil eden yeterliklerine ve yetkinliklerine ilişkin değerlendirmelerini içeren bir belgeyi Kuruma sunar.

(2) Kurum bildirime tabi tedarikçileri kayıt altına alır.

Yetkilendirmeye tabi imalatçılara ilişkin hususlar

MADDE 7- (1) Yetkilendirmeye tabi imalatçılar, ISO 9001 veya ISO 19443 standardına göre belgelendirilmiş kalite yönetim sistemine sahip olmalı ve çalışanları arasında güvenlik kültürünü geliştirmeli, teşvik etmeli ve sürdürmelidir. Yetkilendirmeye tabi imalatçıların kalite yönetim sistemi; kullanacakları yöntemler, uygun niteliklere ve ilgili mevzuat ve standart gerektiriyorsa uygun sertifikalara sahip personel istihdamı, uygunsuzluk yönetimi ve değişiklik yönetimi gibi hususlara ilişkin prosedürler ile tedarik yönetimi çerçevesinde alt tedarikçilerinin değerlendirilmesi, seçimi ve denetimi için sistematik prosedürleri içerir.

(2) Yetkilendirilen imalatçılar, yetkilendirilmelerine temel teşkil eden yeterlik ve yetkinliklerinin sürdürülmesinden sorumludur.

(3) Kuruluşla sözleşme yapmış olan yetkilendirilmiş imalatçılar tedarik kapsamına giren faaliyetine ilişkin olarak;

a) Yetkin ve yeterli sayıda personel istihdam eder ve bu personelin yeterliklerinin ve varsa sertifikalarının geçerliliklerinin sürekliliğini sağlar.

b) Gerekli prosedür, standart ve ilgili diğer dokümanlar ile araç ve teçhizatın faaliyet alanında bulunmasını sağlar.

c) Alt tedarikçilerinin mal veya hizmeti sağlamak için yeter şartları taşıdığını ve sağlanan mal veya hizmetin yeterliğini kontrol eder.

ç) Belirlemiş olduğu uygun olmayan hususları BGŞ'yle ve Kuruluşla paylaşır.

d) Faaliyetin BGŞ'ler gözetiminde yürütülmesi durumunda BGŞ denetimlerinin planlandığı şekilde ve aksatılmadan yürütülmesi için gerekli tedbirleri alır ve BGŞ'lerin kararlarına uyar.

e) Kayıt ve raporları Kuruluşa sağlar ve asgari olarak yetki belgesinin geçerli olduğu sürece saklar.

(4) İmalatçılar, Kurum tarafından talep edilmesi durumunda sözleşme kapsamında yürüttüğü faaliyetlere ilişkin bilgileri ve uygun olmayan hususların kayıtlarını içeren bir raporu Kuruma sunar.

Kuruluşun sorumlulukları

MADDE 8- (1) Kuruluş, tedarikçilerini sağlayacakları mal ve hizmete ilişkin gerekli yeterliklere ve yetkinliklere sahip olacak şekilde seçer ve sözleşme yaptığı tedarikçilerinin;

a) İlgili güvenlik, emniyet ve kalite gereklerine uymalarını,

b) Sağlamakta oldukları mal veya hizmetin güvenlik açısından önemini dikkate alarak 27/4/2022 tarihli ve 31822 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Tesisler, Radyasyon Tesisleri ve Radyoaktif Atık Tesislerinde Yönetim Sistemi Yönetmeliği hükümlerine uygun bir yönetim sistemine sahip olmalarını,

c) Personelini, verdikleri hizmetin güvenlik açısından öneminin farkında olmalarını temin etmek üzere eğitmelerini,

ç) Kurumun denetim ve yerinde incelemelerine açık olmalarını, denetim ve yerinde incelemelerin planlandığı şekilde ve aksatılmadan yürütülebilmesi için gerekli tedbirleri almalarını,

d) Tedarik kapsamına giren faaliyetinin BGŞ’ler gözetiminde yürütülmesi durumunda gözetime ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmelerini, BGŞ denetimlerinin planlandığı şekilde ve aksatılmadan yürütülebilmesi için gerekli tedbirleri almalarını,

e) Alt tedarikçilerinin güvenlik, emniyet ve kalite gerekleri açısından yeterli mal veya hizmet sağlamak için gerekli özelliklere sahip olduğunu kontrol etmelerini,

f) Tedarik kapsamına giren faaliyete ilişkin güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye etki edebilecek kayıt ve raporlarını Kuruluşa ve talep edilmesi hâlinde Kuruma sunmalarını,

g) Verecekleri hizmet sırasında gerçekleştirilecek tahribatlı veya tahribatsız test, ölçüm veya muayene hizmetlerini alanında sertifikalı gerçek kişilerden ya da alanında akredite edilmiş ve varsa Kurum tarafından belirlenen ek şartlara uyması kaydıyla kendi birimlerinden veya diğer kuruluşlardan sağlamalarını, kontrol ve temin eder.

(2) Kuruluş; inşaat, montaj ve imalatı yapılan yapı, sistem ve ekipmanların kabulünden sorumludur.

(3) Kuruluş, alt tedarikçiler de dâhil tedarik zincirinde yer alan kişilerin faaliyetlerini Kurum tarafından belirlenen DBL’de yer alan belgelere, ilgili standartlara ve teknik gereklere uygun bir şekilde yürütmelerini doğrudan veya tedarikçiler üzerinden gerçekleştireceği tetkikler yoluyla sağlar.

(4) Kuruluş, yetki belgesi yenilenmeyen imalatçıların yetki belgesi geçerlilik süresinin bitiminden önce başlamış oldukları ve devam eden faaliyetler için Kuruma bildirimde bulunur. Bu durumda sürecin nasıl ve hangi koşullarda devam edebileceğine Kurum tarafından karar verilir. Kurumun kararı Kuruluşa bildirilene kadar bu faaliyetler ilgili yetki belgesinde belirlenen şartlarda devam eder.

(5) Kuruluş, tedarik zinciri çerçevesinde güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye etki edebilecek kayıt ve raporları nükleer tesis ve saha düzenleyici kontrolden çıkarılana kadar muhafaza eder veya edilmesini sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İmalatçıların Yetkilendirilmesi

Başvuru usulü

MADDE 9- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmek isteyen tüzel kişiler, başvuru dilekçesini ve ekindeki belgeleri, faaliyete başlamayı öngördüğü tarihi ve Kurumun değerlendirme sürelerini dikkate alarak zamanında Kuruma sunar. Dilekçede, talep edilen yetki ve kapsamı açık bir şekilde ifade edilir ve dilekçenin ekinde sunulan belgeler listelenir.

(2) Başvuru sahipleri, başvurularında sundukları bilgi ve belgelerin içeriğini ve ayrıntı seviyesini dereceli yaklaşımı esas alarak belirler.

(3) Başvurularda, belgelerin biri basılı diğeri elektronik ortamda olmak üzere iki kopyasının sunulması esastır. Basılı kopyanın Kuruma sunulmuş olan elektronik kopyadan üretilmiş olması ve aynılığı başvuru sahibinin sorumluluğundadır. Başvuru sahipleri, kopyaların farklı olmasından kaynaklı sonuçlardan dolayı Kurumdan herhangi bir talepte bulunamaz.

(4) Başvuru dilekçesinin ve ekinde yer alan belgelerin Türkçe olması esastır. Ancak Kuruma sunulacak olan belgelerden Kurum tarafından uygun görülenler İngilizce sunulabilir.

(5) Başvuru dilekçesi, tüzel kişiyi temsile yetkili kişiler tarafından imzalı ve kaşelenmiş olarak sunulur.

(6) Başvuru sahipleri, Kurumun eksik veya yetersiz olduğunu değerlendirdiği hususlar için yetkilendirme yapılmadan önce veya yapıldıktan sonra talep ettiği ek bilgi ve belgeleri Kuruma sunar.

(7) Başvuru sahipleri, sundukları bilgi ve belgelerin doğruluğundan, kalitesinden, yeterliğinden, tutarlılığından ve varsa çevirilerin aslına uygunluğundan sorumludur. Sunulan bilgi ve belgelerde yer alan olası bir tutarsızlığın yol açabileceği sonuçlardan dolayı Kurumdan herhangi bir talepte bulunulamaz.

(8) Başvuru sahipleri, başvuru yaptıkları yetkilendirmeye ilişkin Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedellerini öder.

Başvuru belgeleri

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetki belgesi almak isteyen imalatçılar başvuru dilekçesini ve ekinde;

a) Aktif ve kayıtlı ticari faaliyet yürüttüğünü gösterir resmî belgeleri,

b) Temsile yetkili kişilerini gösteren belgeleri ve bu kişilerin yetkili makamlarca onaylı imza beyannamesini veya sirkülerini,

c) Organizasyon yapısı ile birimlerinin görev, yetki ve sorumluluklarını,

ç) Yetki için başvurduğu imalatın kapsamına ilişkin bilgileri,

d) Tasarım, üretim, kalite, planlama, yazılım, teçhizat, akredite ölçüm ve test olanakları gibi altyapısına ilişkin bilgileri,

e) Yetki almak istediği imalata yönelik benzer deneyimlerine ilişkin bilgileri,

f) Güvenlik kültürünün oluşturulması ve sürdürülmesi ile bu kapsamda yürütülecek eğitimlerin verilmesi, dereceli yaklaşımın uygulanması ve sahte, hileli ve şüpheli ürünlerin kullanılmasının önlenmesi gibi güvenlikle ilgili hususlara ilişkin düzenleme, uygulama ve/veya prosedürlerini,

g) Sahip olduğu yönetim sistemi sertifikaları ile ISO 9001 standardına göre alınmış yönetim sistemi sertifikasının Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmiş olduğunu gösterir Türk Akreditasyon Kurumundan alınan yazıyı,

ğ) İnsan kaynakları yönetimine, tedarik yönetimine, uygunsuzluk yönetimine ve değişiklik yönetimine ilişkin düzenleme ve/veya prosedürlerini,

sunarak Kuruma başvurur.

(2) Kurum gerekli gördüğü takdirde ek bilgi ve belge talep edebilir.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 11- (1) Kurum başvuruyu, başvuru sahibinin talep ettiği yetki kapsamındaki işleri gerçekleştirebilme yeterliğinin ve bu Yönetmelikte tanımlı nitelikleri taşıdığının belirlenmesi açısından değerlendirir. Kurum, başvurunun değerlendirilmesi aşamasında gerekli görmesi hâlinde yerinde inceleme yapabilir. Değerlendirmeye tespit edilen eksiklik veya yetersizliklerin Kurum tarafından uygun görülen süre içerisinde giderilmesi istenir. Başvuru sahibinin talebi ve Kurumun uygun bulması hâlinde bu süre altı aya kadar uzatılabilir. Eksikliklerin tamamlandığının tespitine yönelik tekrar yerinde inceleme yapılmasının gerekmesi durumunda tekrar yerinde inceleme için Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedeli ödenir. Süresi içerisinde eksiklik veya yetersizliklerin giderilememesi veya işlem ve hizmet bedelinin ödenmemesi hâlinde başvuru olumsuz sonuçlandırılır.

Yetki belgesi ve yetki koşulları

MADDE 12- (1) Kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, başvurunun uygun bulunması hâlinde, başvuru sahibine yetki koşullarını da içeren yetki belgesi verilir.

(2) Yetkilendirilen kişiler, yetki belgesinin geçerlilik süresi boyunca Kurum tarafından belirlenen yetki koşullarına uyar. Kurum güvenlik açısından gerekli görmesi hâlinde yetki koşullarında değişiklik yapabilir.

(3) Yetkilendirilen kişiler; yetkilendirildiği imalatın kapsamına ilişkin değişiklik taleplerini, imalatın bir kısmının veya tamamının gerçekleştirileceği tesise ve kurumsal bilgilerine ilişkin değişiklikleri ve yetkilendirilmelerine temel teşkil eden yeterliklerine ve yetkinliklerine ilişkin diğer değişiklikleri Kuruma bildirir. Kurumun gerekli görmesi hâlinde yetki belgesi yenileme başvurusu yapar.

(4) Yetki belgesi beş yıl süreyle geçerlidir ve devredilemez. Yetki koşullarında yapılacak değişiklikler yetki belgesinin süresini uzatmaz.

Yetki belgesinin yenilenmesi

MADDE 13- (1) Herhangi bir nedenle yetki belgesinin yenilenmesi gerektiğinde yetkilendirilen kişi, talebini ve gerekçesini içeren bir dilekçeyle Kuruma başvurur. Yetkilendirilen kişi, yetki başvurusuyla sunduğu belgelerde değişiklik olması hâlinde bu belgelerin güncel hâllerini de dilekçesine ekler.

(2) Yapılan başvuru, 11 inci madde hükümleri uyarınca değerlendirilir. Başvurusu uygun bulunan kişinin yetki belgesi yenilenir. Yetki belgesinin süre uzatımı dışındaki nedenlerle yenilenmesine ilişkin uygun bulunan başvurularda yetki belgesi, mevcut belgenin kalan geçerlilik süresi için yenilenir.

(3) Süre uzatımı için yetki belgesi yenileme başvurusu, yetki belgesi geçerlilik süresinin bitiminden önceki altı ay içerisinde yapılır. Başvurusu uygun bulunan kişinin yetki belgesi, beş yıl süreyle yenilenir. Süre uzatımı için zamanında başvuru yapan kişilerin yetkilerinin geçerlilik süresi Kurumun değerlendirmesi tamamlanana kadar devam eder.

(4) Süre uzatmak için zamanında yetki belgesi yenileme başvurusu yapmayan kişiler, yetki belgesi yenileme hakkını kaybeder. Ancak, bu Yönetmelik hükümleri uyarınca yeniden yetki belgesi almak için başvurabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim ve yaptırım

MADDE 14- (1) Kuruluşun ve imalatçıların bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri Kurumun denetimlerine tabidir. Denetime ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(2) Yetkilendirilen imalatçılar, imalatçı denetimlerine ilişkin Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedellerini öder.

(3) İlgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Öngörülemez durumlar

MADDE 15- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında öngörülmezen durumların oluşması hâlinde, sürecin nasıl ve hangi koşullarla devam edebileceğine Kurum tarafından karar verilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 16- (1) 28/5/2015 tarihli ve 29369 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Tesisler İçin Ekipman Tedarik Sürecine ve İmalatçıların Onaylanmasına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kuruluş, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte bu Yönetmelik kapsamındaki bildirime tabi tedarikçilerini, bunların iletişim bilgilerini ve tedarik ettikleri mal veya hizmetlerin tanımını içeren bir listeyi bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde Kuruma bildirir.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuata göre ekipman imalatçılarına verilmiş olan imalatçı onay belgeleri, yetki belgesi yerine geçer ve onay belgesi geçerli olduğu sürece geçerliliğini korur. Bu kişilerin yetki belgelerinin yenilenmesine ilişkin hususlarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce karara bağlanmamış olan mevcut yetkilendirme başvuruları, başvuru tarihinde yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.